

A je to tady zas. Stojím před dveřmi, které byly nové tak v sedmdesátkách, a těžce oddychuju. Dělá se mi špatně od žaludku, srdce mi buší.

„Můžem?“ Gábina se na mě usměje. Navzdory tomu, že chci zdrhnout, kývnu.

Zaťuká a vstoupí jako první.

„Dobrý den, pánové, dovolíte na chvilku?“

Osm chlapů se otočí a pak udělá instinktivní krok vzad. V místnosti je ticho.

„Jak se vám tady bydlí?“

Jak se jim tady asi může bydlet? Je tu smrad, jsou tu narvaní jak sardinky, a když člověk není slaboduchej, celkem rychle mu dojde, že sušák na oblečení stojící na plechové skříňce není výmysl pro zábavu, ale aby se mezi palandami vůbec dalo hnout.

„Je to dobrý, bývalo nás tu i víc.“

No potěš pánbůh. Zavřít mě na takovou cimru, do tří dnů se neznám.

Gábina pokračuje v rozhovoru a já se trochu uklidňuju. Nikdy si na to nezvyknu, ale už se aspoň tolik nebojím. Co asi proti mně stojí za lidi? Provedli něco fakt strašnýho? Jsou to něčí synové, tátové, bratři? Čekají na ně doma manželky?

Jsem stejně magor, že sem lezu. Naštěstí aspoň s Gábinou. Dvě blondýny v mužském kriminále.

Krátká prohlídka pomalu končí a my se loučíme. Otáčet zády se tu prý člověk k vězňům nemá, ale nějak se z místnosti dostat musíme. Gábina se ještě obrátí přes rameno a na jednoho, který nemá stejnokroj, protože s námi před chvilkou běhal na vězeňském dvoře a nestihl se převléct, spiklenecky mrkne.

„Máte dobrý triko.“

Chlapík se usměje a najednou vypadá úplně normálně.

„Děkuju, paní ředitelko... To mám od vás.“

GABRIELA SLOVÁKOVÁ

Ředitelka Probační a mediační služby,
bývalá ředitelka mužské věznice v Kuřimi
a ženské věznice ve Světlé nad Sázavou

Kolik jsi v životě potkala vrahů?

Stovky. Teda myslíš vrahů jako vrahů, anebo lidí, kteří zavraždili moje představy o životě?

Gábino!

No jo no. Tak stovky. Díky tomu, že moje profesní kariéra je spojená s vězeňskou službou a řídila jsem dvě věznice, ve kterých byly všechny typy bezpečnostních režimů. A protože jsem hodně cestovala a byla v zahraničních věznicích po Evropě i ve světě, nebo třeba supermaxech v Americe, tak možná ze stovek udělám tisíce. Víc to asi nebude.

Co je to za lidi?

Vždycky, když se řekne vrah, já vidím nejdřív jeho oběť. Ze začátku jsem se hrozně těžko odpoutávala od hodnocení člověka podle trestné činnosti, ale potom jsem přijala cestu, že to udělal už soud. Odsoudil ho. A moje role v celém systému je ukázat tomu stejnému člověku, který je možná i vrah, cestu, jak líp žít. Takže když ho vidím, začnu přemýšlet, co měl

za dětství, co měl za rodinu, co se mu honí hlavou. A jestli je opravdu trvale nebezpečný, nebo je to jenom zoufalec, který si neví rady sám se sebou. Přemýšlím, jestli mu ten systém může pomoci najít směr, aby společnost dál neohrožoval. Takhle přemýšlím úplně nad každým, ať už je to vrah, anebo zloděj.

A jaké jsi měla dětství ty?

Já jsem měla krásné dětství, jsem takový pozitivní člověk, všechno mě baví. Do čeho jsem se pustila, byla jedna velká zábava. Nechodila jsem na žádnou výběrovou základní školu, potkávala jsem mix různých kultur a etnik, včetně Romů, kterých bylo na naší základce hodně. A se všema jsem byla kámoš. Tam jsem se vyprofilovala jako silný extrovert a parták. Dlouho jsem neměla sourozence, to mě trápilo, takže když mi bylo devět a narodil se brácha, byl to jeden z nejšťastnějších okamžiků v mém životě. Cítila jsem, jak je rodina důležitá. S tátou to bylo horší, ale mám skvělou mámu a ta pro mě byla vždycky vzor. Když jsem byla hodně malinká, pracovala v Jedličkově ústavu, už za hluboké totality jsem tak měla možnost potkávat se s handicapovanými nebo sociálně vyloučenými lidmi. A všichni byli kámoši, můj život to velmi obohatilo. Dětství a mládí bylo úplně super, stejně jako je celý můj život.

Prý se u vás síla dědí po ženské linii?

Je to tak. V dětství byla pro mě tím úplně nejinspirativnějším člověkem moje prababička. Když byla máma v práci, trávila jsem s ní nejvíc času. Ona byla fakt anděl, žena, kterou všichni milovali a všechno uměla. Od vymalování zdí přes pečení cukroví, výchovu dětí a cizí jazyky, prostě všechno, co si umíš představit. Byla moc chytrá a dodnes na ni hodně myslím. A je to zvláštní, protože zemřela, když mi bylo dvanáct. Za mlada řídila dětský domov a vychovala spoustu dětí. Na celý život mě ovlivnila. Moje babička byla zase generálka, velitelka rodiny, silná žena. Jak prababičce, tak babičce zemřeli manželé, když jim bylo těsně po čtyřicítce. Musely být silné, protože zůstaly samy. Máma se po čtyřicítce rozvedla a taky